

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2025 m. birželio 16 d.
(OR. en)

10300/25
ADD 13

Tarpinstitucinė byla:
2025/0162 (NLE)

AELE 53
CH 19
MI 400

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. birželio 13 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 309 annex
Dalykas:	PRIEDAS prie Pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl plataus susitarimų rinkinio, skirto dvišaliams santykiams su Šveicarijos Konfederacija stiprinti, gilinti ir išplėsti, sudarymo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 309 - Annex 13.

Pridedama: COM(2025) 309 annex

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 06 13
COM(2025) 309 final

ANNEX 13

PRIEDAS

prie

Pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo

**dėl plataus susitarimų rinkinio, skirto dvišaliams santykiams su Šveicarijos
Konfederacija stiprinti, gilinti ir išplėsti, sudarymo**

Deklaracijos, nurodytos Tarybos sprendimo dėl plataus susitarimų rinkinio, skirto dvišaliams
santykiams su Šveicarijos Konfederacija
stiprinti, gilinti ir išplėsti, sudarymo Sąjungos vardu
2 straipsnio 2 dalyje

Bendros deklaracijos, pridedamos prie Protokolo, kuriuo iš dalies keičiamas
Europos bendrijos bei jos valstybių narių
susitarimas dėl laisvo asmenų judėjimo:

BENDRA DEKLARACIJA DĖL SĄJUNGOS PILIETYBĖS

Sąjungos pilietybės sąvoka, nustatyta Maastrichto sutartimi, (dabartiniu Europos Sąjungos sutarties 9 straipsniu ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 20 straipsnio 1 dalimi) Susitarime dėl laisvo asmenų judėjimo neturi atitikmens.

Vadinasi, Direktyvos 2004/38/EB įtraukimas į Susitarimą, atsižvelgiant į Susitarime nustatytas išimtis, nedaro poveikio prieš pasirašant Susitarimą ar po jo pasirašymo remiantis Sąjungos pilietybės sąvoka atliekamam vertinimui, kiek būsimi Sąjungos teisės aktai ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencija bus aktualūs Susitarimui. Tas aktualumas nustatomas remiantis Susitarimu dėl laisvo asmenų judėjimo, be kita ko, to Susitarimo institucinio protokolo nuostatomis.

Susitarimas nėra valstybių narių ir Šveicarijos piliečių politinių teisių teisinis pagrindas.

BENDRA DEKLARACIJA
DĖL PIKTNAUDŽIAVIMO TEISĖMIS, SUTEIKTOMIS DIREKTYVA 2004/38/EB,
PREVENCIJOS IR KOVOS SU JUO VEIKSMŲ

Susitariančiosios Šalys patvirtina bendrą tikslą pagal Direktyvos 2004/38/EB¹ 35 straipsnį užkirsti kelią piktnaudžiavimui ta direktyva suteiktomis teisėmis, visų pirma susijusiomis su galimybe naudotis socialine parama, ir kovoti su juo.

BENDRA DEKLARACIJA
DĖL ATISISAKYMO TEIKTI SOCIALINĘ PARAMĄ IR TEISĖS GYVENTI ŠALYJE
PANAIKINIMO
PRIEŠ ĮGYJANT TEISĘ NUOLAT GYVENTI ŠALYJE

Susitariančiosios Šalys pritaria nuomonei, kad Sąjungos ir Šveicarijos piliečiai neturėtų tapti nepagrįsta našta atitinkamai Šveicarijos ir valstybių narių socialinės paramos sistemoms. Todėl Šalys:

- i) gali, neatlikdamos individualaus asmens padėties vertinimo, atsisakyti teikti socialinę paramą pirmus tris gyvenimo šalyje mėnesius asmenims, kurie nėra darbuotojai, savarankiškai dirbantys asmenys ar darbuotojo arba savarankiškai dirbančio asmens statusą išlaikę asmenys, ir jų šeimos nariams;
- ii) gali atsisakyti teikti socialinę paramą ekonomiškai neaktyviems asmenims, kurie netenkina reikalavimo turėti pakankamai išteklių sau ir savo šeimos nariams;

¹ Direktyva 2004/38/EB (OL L 158, 2004 4 30, p. 77), taikoma pagal Susitarimo I priedą.

- iii) gali, neatlikdamos individualaus asmens padėties vertinimo, atsisakyti teikti socialinę paramą pirmą kartą darbo ieškantiems asmenims ir asmenims, kurie nėra išlaikę darbuotojo arba savarankiškai dirbančio asmens statuso.

Pagal Direktyvos 2004/38/EB¹ 14 ir 15 straipsnius, Šveicarija ir valstybės narės gali išsiųsti iš šalies asmenis, kurie nebeatitinka teisės gyventi šalyje suteikimo sąlygų, kaip antai asmenis, kurie neteko darbuotojo ar savarankiškai dirbančio asmens statuso ir neturi teisės gyventi šalyje remiantis kitomis direktyvos nuostatomis. Siekdami išlaikyti darbuotojo statusą, priverstiniais bedarbiais tapę darbuotojai ar savarankiškai dirbantys asmenys, išskyrus tuos, kurie yra laikinai nedarbingi dėl ligos ar nelaimingo atsitikimo, privalo užsiregistruoti atitinkamose užimtumo tarnybose kaip darbo ieškantys asmenys ir tenkinti reikalavimus, kad galėtų išlikti užsiregistravę valstybinėse užimtumo tarnybose kaip darbo ieškantys asmenys, jei tokie reikalavimai nėra diskriminaciniai. Šiomis aplinkybėmis priimančioji valstybė gali kiekvienu konkrečiu atveju ir taikydama tokius pačius standartus kaip savo piliečiams atsižvelgti, ar darbo ieškantis asmuo iš tikrųjų gera valia bendradarbiauja su atitinkama tarnyba, kad sugrįžtų į darbo rinką. Šiuo bendradarbiavimu siekiama, kad darbo ieškantis asmuo rastų darbą per pagrįstą laikotarpį.

Ši nuostata turėtų būti taikoma laikantis proporcingumo principo.

¹ Direktyva 2004/38/EB (OL L 158, 2004 4 30, p. 77), taikoma pagal Susitarimo I priedą.

BENDRA DEKLARACIJA
DĖL PRANEŠIMO APIE ĮSIDARBINIMĄ

Susitariančiosios Šalys laikosi nuomonės, kad Šveicarijos atliekamu dinamišku suderinimu su Sąjungos teisės aktais laisvo asmenų judėjimo srityje neturėtų būti daromas poveikis proporcingų ir nediskriminacinių darbdaviams nustatytų administracinių prievolių pranešti institucijoms apie įsidarbinimą, kaip antai Šveicarijoje taikomai pranešimo apie su darbu susijusį trumpalaikį buvimą šalyje procedūrai, kurių paskirtis – sudaryti sąlygas atitinkamoms institucijoms vykdyti veiksmingą darbo rinkos kontrolę.

Tokios administracinės prievolės neturėtų paveikti asmens teisės gyventi šalyje, be kita ko, teisės nuolat gyventi šalyje įgijimo tikslais.

BENDRA DEKLARACIJA
DĖL KVALIFIKACIJŲ PRIPAŽINIMO KONVENCIJOS

Susitariančiosios Šalys pažymi, kad visos valstybės narės ir Šveicarija yra Kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono valstybėse konvencijos šalys, ir patvirtina, kad įgyvendindamos Susitarimą jos laikosi Dalinio pakeitimo protokolo pasirašymo dieną galiojančios šios Konvencijos redakcijos nuostatų.

BENDRA DEKLARACIJA DĖL LAISVŲ DARBO VIETŲ

Šveicarijos atliekamas dinamiškas suderinimas su EURES *acquis* neturėtų kirstis su nacionalinės teisės aktais, kuriais įgyvendinamas Šveicarijos Federalinės Konstitucijos 121a straipsnis, kuriuo Šveicarijos darbdaviams nustatyta pareiga tam tikrų profesijų, kurių atveju nedarbo lygis viršija vidutinį, laisvas darbo vietas užregistruoti regioniniame užimtumo centre (RAV), prieš informaciją apie tas laisvas darbo vietas paskelbiant viešai ir perduodant EURES portalui.

BENDRA DEKLARACIJA DĖL BENDRŲ TIKSLŲ, SUSIJUSIŲ SU LAISVE TEIKTI PASLAUGAS IKI 90 DARBO DIENŲ IR SU KOMANDIRUOJAMŲ DARBUOTOJŲ TEISIŲ UŽTIKRINIMU

Šveicariją ir Sąjungą vienija bendras tikslas sudaryti savo piliečiams ir ekonominės veiklos vykdytojams sąžiningas sąlygas naudotis laisve teikti paslaugas iki 90 faktinio darbo dienų per kalendorinius metus (įskaitant darbuotojų komandiravimą), kartu visapusiškai užtikrinant darbuotojų teises.

Šveicarija ir Sąjunga laikosi nuomonės, kad proporcingi ir nediskriminaciniai patikrinimai yra būtini, siekiant užtikrinti laisvę teikti paslaugas ir teisingą bei veiksmingą taisyklių, kuriomis darbuotojai apsaugomi užkertant kelią piktnaudžiavimui ir taisyklių apėjimui.

BENDRA DEKLARACIJA
DĖL VEIKSMINGŲ KONTROLĖS SISTEMŲ,
ĮSKAITANT ŠVEICARIJOS DVEJOPĄ VYKDYMO UŽTIKRINIMO SISTEMĄ

Susitariančiosios Šalys pareiškia, kad Šveicarijos ir valstybių narių įdiegiamos kontrolės sistemos turėtų būti tinkamos, veiksmingos ir nediskriminacinės. Pagal nacionalinę teisę kompetentingos vykdymo užtikrinimo įstaigos savo teritorijoje turėtų vykdyti veiksmingus patikrinimus, kad užtikrintų atitiktį taikomoms taisyklėms ir teisės aktams. Už veiksmingų patikrinimų, kuriais siekiama užtikrinti atitiktį taikomoms taisyklėms ir teisės aktams, vykdymą pagal nacionalinę teisę yra atsakingos paskirtosios institucijos ir kitos atitinkamos stebėsenos bei vykdymo užtikrinimo įstaigos, kurios Šveicarijos atveju pagal Šveicarijos dvejopą vykdymo užtikrinimo sistemą gali apimti socialinius partnerius. Šia tvarka užtikrinama, kad būtų išlaikomi tų subjektų turimi kontrolės ir sankcijų taikymo įgaliojimai ir kad šių įgaliojimų būtų paisoma. Patikrinimai turėtų būti vykdomi proporcingai ir nediskriminuojant, atsižvelgiant į tai, kad laisvė teikti paslaugas Susitarimu apribojama iki 90 faktinio darbo dienų per kalendorinius metus.

BENRA DEKLARACIJA DĖL
VIENODO UŽMOKESČIO UŽ TĄ PATĮ DARBĄ TOJE PAČIOJE VIETOJE PRINCIPO
IR DĖL PROPORCINGO BEI TINKAMO
KOMANDIRUOJAMŲ DARBUOTOJŲ APSAUGOS LYGIO

Atsižvelgiant į tai, kad Šveicarija ir Sąjunga siekia bendro tikslo laikytis vienodo užmokesčio už vienodą darbą toje pačioje vietoje principo, taip pat į tai, kad Šveicarija šį principą taiko nuo Susitarimo įsigaliojimo 2002 m. birželio 1 d. ir jo įgyvendinimą pastaraisiais metais pagerino remdamasi objektyvia rizikos analize ir užtikrindama patikrinimų proporcingumą, tiek Šveicarija, tiek Sąjunga gali garantuoti proporcingą ir tinkamą apsaugos lygį. Jos siekia užtikrinti laisvę teikti paslaugas, o kartu – sąžiningą ir veiksmingą teisės aktų vykdymą, taip visais atvejais užkirsdamos kelią piktnaudžiavimui ar taisyklių apėjimui.

BENDRA DEKLARACIJA
DĖL ŠVEICARIJOS DALYVAVIMO
EUROPOS DARBO INSTITUCIJOS VEIKLOJE

Šveicarijai turėtų būti suteikta galimybė toliau dalyvauti Europos darbo institucijos Valdančiosios tarybos posėdžiuose ir svarstymuose stebėtojos teisėmis, nedarant poveikio darbo susitarimams, kuriuos Institucija galėtų sudaryti su Šveicarija pagal Reglamento (ES) 2019/1149¹ 42 straipsnį.

¹ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1149, kuriuo įsteigiama Europos darbo institucija, iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 883/2004, (ES) Nr. 492/2011 ir (ES) 2016/589 ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2016/344, (OL L 186, 2019 7 11, p. 21), įskaitant visus vėlesnius pakeitimus.

BENDRA DEKLARACIJA
DĖL PASIENIO DARBUOTOJŲ
DEKLARACINIO REGISTRAVIMO SISTEMOS

Susitariančiosios Šalys susitaria, kad jei Šveicarija nuspręstų apsvarstyti galimybę pagal Susitarimo 7a straipsnį registruoti pasienio darbuotojus deklaravimo tikslais, šį klausimą ji turėtų aptarti su kaimyninėmis valstybėmis narėmis atitinkamuose dvišaliuose forumuose. Tokių diskusijų rezultatas neturėtų lemti skirtingo požiūrio į pasienio darbuotojus pagal Susitarimą ir jomis nedaroma poveikio Susitarime nustatytoms pasienio darbuotojų teisėms ir pareigoms.

BENDRA DEKLARACIJA
DĖL DVIEJŲ ES TEISĖS AKTŲ ĮTRAUKIMO
Į SUSITARIMO I PRIEDĄ

Susitariančiosios Šalys laikosi nuomonės, kad Reglamentas (ES) 2024/2747¹ iš dalies patenka į Susitarimo taikymo sritį. Jos susitaria, kad Jungtinis komitetas turėtų imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad šis reglamentas būtų įtrauktas į Susitarimo I priedą iškart po Protokolo, kuriuo iš dalies keičiamas Susitarimas, įsigaliojimo. Įtraukiant šį reglamentą turėtų būti atsižvelgiama į jo horizontalųjį pobūdį ir galimas sąsajas su kitais Susitariančiųjų Šalių tarpusavio dvišaliais susitarimais.

¹ 2024 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/2747, kuriuo nustatoma su vidaus rinkos ekstremaliąja situacija ir vidaus rinkos atsparumu susijusių priemonių sistema ir iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2679/98, (Vidaus rinkos ekstremaliųjų situacijų ir atsparumo aktas) (OL L, 2024/2747, 2024 11 8).

Susitariančiosios Šalys laikosi nuomonės, kad Direktyva (ES) 2024/2841¹ patenka į Susitarimo taikymo sritį. Jos susitaria, kad Jungtinis komitetas turi imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad ši direktyva būtų įtraukta į Susitarimo I priedą iškart po Protokolo, kuriuo iš dalies keičiamas Susitarimas, įsigaliojimo.

BENDRA DEKLARACIJA,
PRIDEDAMA PRIE SUSITARIMO
TARP EUROPOS BENDRIJOS IR ŠVEICARIJOS KONFEDERACIJOS DĖL ORO
TRANSPORTO
PROTOKOLO DĖL VALSTYBĖS PAGALBOS

Jeigu Europos Komisija teikia bet kokios formos pagalbą, kuriai pagal šį Protokolą netaikomos valstybės pagalbos taisyklės ir kuria, palaikant tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipoma arba gali būti iškraipyta konkurencija ir daromas poveikis į Susitarimo taikymo sritį patenkančiai Susitariančiųjų Šalių tarpusavio prekybai, Šveicarija gali paprašyti surengti konsultacijas šiam klausimui aptarti.

¹ 2024 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/2841, kuria sukuriamos Europos asmens su negalia kortelė ir Europos asmens su negalia automobilio statymo kortelė, (OL L, 2024/2841, 2024 11 14).

BENDRA DEKLARACIJA,
PRIDEDAMA PRIE PROTOKOLO,
KURIUO IŠ DALIES KEIČIAMAS SUSITARIMAS TARP
EUROPOS BENDRIJOS IR ŠVEICARIJOS KONFEDERACIJOS
DĖL KROVINIŲ IR KELEIVIŲ VEŽIMO GELEŽINKELIU IR KELIAIS

1. Susitariančiosios Šalys pažymi, kad pagal taikytiną ES teisę nepriklausomoms nacionalinėms pajėgumus skirstančioms įstaigoms leidžiama būti kompetentingomis įstaigomis, kurios nediskriminuodamos skirsto traukinių linijas.

Susitariančiosios Šalys pažymi, kad pagal 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/34/ES, kuria sukuriamą bendrą Europos geležinkelių erdvę, (OL L 343, 2012 12 14, p. 32) eismo valdymas ir toliau priklauso nacionalinių infrastruktūros valdytojų kompetencijai.

2. Susitariančiosios Šalys pažymi, kad, remiantis atitinkamomis konkurencijos taisyklėmis, taikytina Sąjungos teisė nedraudžia tarptautinėms įmonių grupėms teikti tarptautines paslaugas, be kita ko, tarptautines paslaugas, kurias iš dalies sudaro paslaugos, įtrauktos į ciklinius tvarkaraščius.

3. Susitariančiosios Šalys siekia kas trejus metus pratęsti Bendrijos ir Šveicarijos sausumos transporto komiteto sprendimu Nr. 2/2019 (OL L 13, 2020 1 17, p. 43) nustatytą pereinamojo laikotarpio priemonių, skirtų sklandžiam geležinkelių eismui tarp Šveicarijos ir Europos Sąjungos palaikyti, taikymą Jungtiniam komitetui priėmus atitinkamus sprendimus.

BENDRA DEKLARACIJA,
PRIDEDAMA PRIE SUSITARIMO
TARP EUROPOS BENDRIJOS IR
ŠVEICARIJOS KONFEDERACIJOS DĖL KROVINIŲ IR
KELEIVIŲ VEŽIMO GELEŽINKELIU IR KELIAIS

Jeigu Europos Komisija teikia bet kokios formos pagalbą, kuriai pagal šį Protokolą netaikomos valstybės pagalbos taisyklės ir kuria, palaikant tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipoma arba gali būti iškraipyta konkurencija ir daromas poveikis į Susitarimo taikymo sritį patenkančiai Susitariančiųjų Šalių tarpusavio prekybai, Šveicarija gali paprašyti surengti konsultacijas šiam klausimui aptarti.

BENDRA DEKLARACIJA,
PRIDEDAMA PRIE
EUROPOS SĄJUNGOS IR
ŠVEICARIJOS KONFEDERACIJOS SUSITARIMO DĖL ELEKTROS ENERGIJOS

Jeigu Europos Komisija teikia bet kokios formos pagalbą, kuriai pagal šį Protokolą netaikomos valstybės pagalbos taisyklės ir kuria, palaikant tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipoma arba gali būti iškraipyta konkurencija ir daromas poveikis į Susitarimo taikymo sritį patenkančiai Susitariančiųjų Šalių tarpusavio prekybai, Šveicarija gali paprašyti surengti konsultacijas šiam klausimui aptarti.

Deklaracijos, nurodytos Tarybos sprendimo dėl plataus susitarimų rinkinio, skirto dvišaliams
santykiams su Šveicarijos Konfederacija
stiprinti, gilinti ir išplėsti, sudarymo Sąjungos vardu
2 straipsnio 3 dalyje

ŠVEICARIJOS DEKLARACIJA
DĖL PRIEMONIŲ, KURIŲ REIKIA IMTIS SAVARANKIŠKAI DIRBANČIŲ ASMENŲ
ATŽVILGIU
PAGAL PRANEŠIMO APIE SU DARBU SUSIJUSĮ TRUMPALAIKĮ BUVIMĄ ŠALYJE
PROCEDŪRĄ

Šveicarija pareiškia, kad, atsižvelgdama į Susitarimo I priede išdėstytus su darbuotojų
komandiravimu susijusius sprendimus ir į Bendrą deklaraciją dėl pranešimo apie įsidarbinimą, ji
prireikus ims priemonių užtikrinti, kad savarankiškai dirbantys asmenys nemėgintų tų taisyklių
apeiti.

Deklaracija, pridedama prie Europos Sąjungos
ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl sveikatos

ŠVEICARIJOS KONFEDERACIJOS
DEKLARACIJA DĖL
ANALOGIJOS PRINCIPU GRINDŽIAMO INSTITUCINIŲ ELEMENTŲ ĮTRAUKIMO
Į SUSITARIMĄ DĖL SVEIKATOS

Šveicarijos Konfederacija pareiškia, kad instituciniai elementai, bendri susitarimams dėl su vidaus rinka susijusių sričių, kuriose veikia Šveicarija, į šį Susitarimą įtraukiami tik laikantis analogijos principo, kadangi tai būtina šiuo Susitarimu nustatyto bendradarbiavimo veikimui užtikrinti. Tai nėra precedentas būsimiems susitarimams, neapimantiems su vidaus rinka susijusių sričių, kuriose veikia Šveicarija.
